

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

УРЕДБА

О ЈАВНОЈ БЕЗБЕДНОСТИ

У ОСЛОБОЂЕНИМ ОБЛАСТИМА

(СВРШЕТАК)

Ако се убрзо ред поврати и кривци похватају, Министар унутрашњих дела може својим решењем дотичну општину или срез ослободити од ове одговорности.

Министар унутрашњих дела властан је донети одлуку о овом ослобођењу и у сваком другом случају, кад год нађе да је то умесно.

Члан 7.

Ко без дозволе окружне или средње полицијске власти носи собом оружје или га држи у кући или другим зградама или га прикрива на коме било месту, казниће се робијом до пет година или затвором најмање три месеца.

Истом казном казниће се и онај, који без дозволе полицијске власти продаје оружје или муницију.

Члан 8.

Ко употреби какву распрскавајућу материју и тиме са знањем проузрокује опасност за живот каквога човека или велику опасност за туђу имовину, казниће се робијом до двадесет година.

Члан 9.

Ко гради распрскавајуће материје или даје упутства како да се оне начине и ако зна или мора држати, да су ове материје одређене да се употребе за извршење злочинства из чл. 8. ове уредбе, казниће се робијом до десет година.

Члан 10.

Ко у каквој другој намери, осем случаја кад би се тиме хтео да спречи какав злочин, распрскавајуће материје прима, чува, коме предаје или на друго место преноси, и ако зна или мора држати, да су ове материје одређене да се употребе за извршење злочина из чл. 8. ове уредбе, казниће се робијом до пет година.

Члан 11.

Ко употреби какву распрскавајућу материју и тиме нехатно проузрокује опасност за живот каквога човека или велику опасност за туђу имовину, казниће се робијом до пет година.

Члан 12.

1. — Ко сигурност јавног саобраћаја, нарочито на улицама, путевима или пијацама тако угрози, да тиме проузрокује опасност за живот или здравље људи, казниће се робијом до петнаест година.

Ко је ово учинио из нехата, казниће се робијом до пет година.

2. — Ако је учинилац тиме са знањем довео у опасност живот или здравље много људи, или ако су много људи услед тога тешко повређени или погинули, а учинилац је то могао да предвиди, казниће се смрћу или робијом до двадесет година.

Ако је ово било из нехата, учинилац ће се казнити робијом до десет година.

Члан 13.

1. Ко проузрокује опасност за сигурност железничког или паробродског саобраћаја, казниће се робијом до двадесет година.

Ко је ово учинио нехатно, казниће се робијом до десет година.

2. Ако учинилац тиме са знањем проузрокује опасност за живот много људи, или ако су услед тога много људи тешко повређени или убијени, а учинилац је то могао да предвиди, казниће се смрћу или робијом до двадесет година.

Ко је ово учинио нехатно, казниће се робијом до двадесет година.

Члан 14.

Ко спречи или доведе у опасност јавни телеграфски или телефонски саобраћај, казниће се робијом до петнајест година.

Ко ово учини из нехата, казниће се робијом до пет година.

Члан 15.

Ко прикрива наоружане људе или кривце уопште казниће се робијом до десет година.

Члан 16.

Ко зна учиниоца каквог злочина, па неће да га прокаже, казниће се робијом до пет година.

Члан 17.

Ко јавно позива или дражи на непокорност према уредбама, законима или законом наредбама власти или на противстајање државним или општинским властима или службеницима, казниће се робијом до десет година или затвором најмање шест месеци.

Ако од овога није било никаквих последица, казна се може спустити до три месеца затвора.

Члан 18.

Ко на чиновника, службеника или служитеља државног или општинског, који је одређен или позван да изврши законе или пресуде или решења или наредбе судске, полициске или друге државне или општинске власти, при службеном раду делом нападне или му претњом или силом противстане, казниће се робијом до десет година или затвором најмање шест месеци, у колико дело не би било теже природе.

Иста ће казна бити, ако је овај злочин учињен према људима, који су позвани у помоћ чиновнику или служитељу или су одређени или позвани да као вештаци или сведоци у каквом послу учествују.

Ако је напад на означене службенике учињен кад нису на служби, казниће се затвором до две године дана.

Члан 19.

Кад се више људи стеку, па заједнички учине предњи злочин казниће се робијом до петнаест година. Они саучесници, који би извршили злоставу према службеницима из претходећег члана, казниће се највећом мером казне, а ако би се нашло да је и та казна мала, могу се осудити на робију до двадесет година.

Члан 20.

Ко скупља чете за одметање од државне власти или за отпор државним властима, казниће се робијом до двадесет година.

Члан 21.

Саучасници гомиле или чете, из које би ма ко употребио оружје против српске војске или противу државних или општинских службеника или служитеља, да се казне смрћу или робијом најмање десет година.

Члан 22.

Кад се више људи стеку у гомилу, па на опмену власти државне или општинске неће да се ра-

зићу, да се само за ово скупљање казне затвором до две године дана.

Члан 23.

Кад се при грађењу путова или уопште при отпављању каквих државних или општинских или сеоских послова, више њих узрујају и престану од рада, било да оду или да онде остану, само ако неће да раде никако или ако неће да раде онуда или онако, како и куда им власт каже, ако и после опомене власти остану непослушни, казниће се затвором од три месеца до две године.

Члан 24.

Ко војника или грађанина, кад по закону има да иде под барјак, подговара да не следује позиву или да откаже послушност војним старешинама, да се казни робијом до пет година или затвором најмање три месеца.

Ко ову кривицу учини кад је војска у мобилном или ратном стању, казниће се робијом до двадесет година.

А ко војника српског наводи, да побегне из војске или ко га у бегству помогне, а исто тако ко српског поданига примамљује у војску какве друге државе или га доведе онима, који људе примамљују за туђу војску, казниће се робијом до десет година.

Ко ову кривицу учини, кад је војска у мобилном или ратном стању, казниће се смрћу.

Члан 25.

Ко ослободи лице, које се налази у притвору или на осуди или лице, које је предано каквом чиновнику, служитељу или коме другом, да над њим надзирава или да га под стражом чува или куда спроведе, отргне испод надзора и власти дотичног службеника и ослободи га, казниће се робијом до пет година.

Ако ово дело учине више њих заједнички, онда ће се сваки учасник казнити робијом од три до десет година.

Члан 26.

Окружни начелник има права да за свој округ пропише полицијске наредбе за одржање личне и имовне безбедности. Он ће у тим наредбама прописати и казне за оне, који би се противу њих огрешили.

Казна може бити затвор до три месеца или повчана казна до хиљаду динара.

Издана наредба окружног начелника ступа одмах у живот, но он ће је дужан бити послати одмах Министру унутрашњих дела ради његовог знања и одобрења.

Члан 27.

Сва кривична дела по овој уредби, дужни су судови судити пре свију осталих и што је могуће брже.

Лица, која буду под истрагом за дела предвиђена у овој уредби, за време истраге биће у притвору.

Своје одлуке по овим делима слаће окружни судови на разматрање у року од три дана по изреченој одлуци Великом Суду, који ће их одмах узети у разматрање.

Члан 28.

Закон о хватању и утамањивању хајдука од 12. јула 1895. године, који је ступио у живот Уредбом о уређењу ослобођених области од 18. августа 1913. године важи у колико није измењен овом Уредбом о јавној безбедности у присаједињеним областима.

Члан 29.

Наређења из §§ 92., 93., 95., 96., 97., 98., 302. б., 302. в. 302., г., (у колико се односи на § 302. б. и в.), 304., 306. и 360. тач. 3. кривичног законика, као и друга наређења из кривичног законика у колико би била противна овој уредби, не важе.

Члан 30.

Овом уредбом не мењају се ни наређења из § 34. војног казног закона у вези са § 4. истог закона, а §§ 52. и 69. војног казног закона (§ 4. истог закона) не важе за грађанска лица.

Члан 31.

Ова уредба важи од дана кад је Краљ потпише и кад се обнародује у Српским Новинама.

Препоручујемо Нашем Министарском Савету да ову Уредбу обзнани и о њеном се извршењу стара; властима пак заповедамо да по њој поступају, а свима и свакоме да јој се покоравају.

21. септембра 1913. год.
у Београду.

П Е Т А Р с. р.

Заступник

Председника министар. Савета

Министар Финансија

Д-р Л. Пачу с. р.

Министар Финансија,

Д-р Л. Пачу с. р.

Министар

Унутрашњих Дела,

Стој. М. Протић с. р.

Министар Грађевина,

Ј. П. Јовановић с. р.

Министар

Просвете и Црквених Послова,

Љ. Јовановић с. р.

Министар Правде,

М. С. Ђуричић с. р.

Министар Војни,

Почасни ађутант Њ. В. Краља
генерал,

Мил. Божановић с. р.

Министра Народне Привреде,

Д-р В. Јанковић с. р.

Заступник

Министра Иностраних Дела
Посланик,

Д-р М. Спалајковић с. р.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за лекара среза расинског Др. Стевана Вишека, физикуса округа ново-назарског, по молби и при-
станку.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела,
24. октобра 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за комесара чукарничке полиције у рангу начелника среског прве класе Петра Чађевића, начелника прве класе среза лепеничког, по службеној потреби;

за комесара топчидерске полиције у рангу начелника среског треће класе Чедомира Ј. Рајића, полициског писара прве класе начелства округа београдског;

за начелника друге класе среза трнавског Михаила Илића, начелника исте класе среза драгачевског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза лепеничког Рељу Борђевића, секретара исте класе начелства округа пожаревачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза драгачевског Божидара Божовића, писара прве класе среског суда среза јасеничког, округа смедеревског;

за начелника треће класе среза јадранског Милорада Стојнића, полициског писара прве класе среза ресавског;

за начелника треће класе среза мориховског Стевана Николића, вршиоца дужности члана управе вароши Битоља, у рангу полициског писара прве класе;

за начелника треће класе среза горског Младена Банића, полициског писара прве класе среза врачарског;

за секретара треће класе начелства округа пожаревачког Рајка Симића, полициског писара друге класе управе вароши Београда.

за полициског писара друге класе начелства округа београдског Радослава Браловића, писара исте класе среског суда среза мачванског, по молби;

за полициског писара треће класе управе вароши Београда Драгомира Лазића, полициског писара исте класе среза звишког, по молби;

за полициског писара треће класе среза врачарског Бранка П. Бороту, апсолвираног правника; и

за полициског писара треће класе среза ресавског Константина Перића, свршеног матуранта и пређашњег практиканта.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела,
24. октобра 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Др. Виктору Кину, контрактуалном лекару среза флоринског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела,
24. октобра 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Др. Илији Тодоровићу, лекару среза загавског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела,
24. октобра 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за комесара железничке полиције у Бевђелији, у рангу члана прве класе управе вароши Београда, Саву Томића, вице-конзула друге класе Краљевског Генералног Конзулата у Солуну.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. октобра 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Љубомир Љ. Петровић, комесар чукарничке полиције у рангу начелника средњег прве класе, — на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда стави у стање покоја с пензијом која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 24. октобра 1913. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО

ПО

ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(СВРШЕТАК)

Подсећајући на разлоге које смо већ изнели у прилогу мишљења да се Решење од 1859. године, односно права откупа задруге, не може применити и на § 521. Грађ. Зак., ми ћемо на горњи разговор рећи ово: да је наш законодавац у опште, код питања у задрузи, показао знатно колебање и неодређеност те није ништа необично ако је дошао са самим собом у противречност и код питања које нас овде занима. Зар није, н. пр., законодавац у противречности, када задрузи даје право откупа према кћери као интестатској наследници, да би на тај начин спречио деобу задруге, док, међутим, прописом о слободном праву задругара на деобу (§ 492. Грађ. Зак.) омогућава растур задруга?

И када, на тај начин, не можемо, у погледима које је законодавац имао на установу задруге, да нађемо, за решење нашега питања, сигуран критериум, зар онда није најбоље држати се општих и несумњивих интерпретационих правила: да је тестаменат закон и да изузетке треба најуче тумачити? Ми мислимо да јесте, на смо тако, у овој малој дискусији, и поступили. Помоћу тих правила долазимо

до једног одређеног система код кога нема произвољности.

§. II. Формално право.

Нема, ни овде, никакве разлике између инкосних и задружних лица: и ова, као и она прва, располажу на случај смрти на исти начин, тестаментом (завештањем, последњом вољом — §. 424. Грађ. Зак.), где треба разумети и кодицил (§. 431. Грађ. Зак.), или уговором (§. 425. Грађ. Зак.).

а°. Тестаменат. Тестаменат како инкосног тако и задружног *de cuius*-а има да одговара формалним прописима законским па да може произвести своје дејство, те стога немамо овде да се задржавамо, пошто наш задатак, у овом раду, није да дамо објашњење законских одредаба о форми тестамена. Рећи ћемо само толико да је наш Грађ. Законик, пре кратког времена, претрпео, у овој тачки, врло важне измене. На име, Законом од 24. Маја 1911. год. (Министар Правде Г. Коста Тимотијевић) укинути су алогографски тестаменти (писани тестаменти неписмених лица) као и тестаменти усмени који, усмени тестаменти, само су изузетно допуштени (§. 447. нов: „Само у случајевима рата, поплаве, бродолома и велике епидемије, у којима би завештаоцу немогуће било писмен тестаменат правити, или пред судом га изјавити, моћи ће он последњу вољу и усмено исказати — — — — —

Овакав тестаменат важиће само у року од три месеца од минуле опасности¹). Постоји, осим званичних тестамената, још само тестаменат ологографски (приватни писани тестаменат писмених лица), али се више код тога тестамена не траже, као пређе, сведоци (§. 429. нов: „Тестаменат мора бити писмен. Он ће вредити само ако га је завешталац својеручно написао и потписао, или ако је састављен или признат пред судом²). Напослетку, Закон од 24. Маја 1911. год. не тражи више, као што су то чинила Правила о Поступању у Неспорним (Ванпарничним) Делима (чл. 163. и 168.), сведоке за званични тестаменат: он тражи само „два сведока, који ће утврдити личност тастаторову“ (§. 447. нови), али то нису тестаментални сведоци који су постојали по укинутим прописима Грађ. Зак. (и који и сада постоје за усмени тестаменат где овај изузетно допушта Закон од 24. Маја 1911. год.), већ су то просто сведоци - познаваоци.

б°. Уговор на случај смрти. Форма овога уговора иста је, било да су уговорачи задружна или незадружна лица. Разуме се да ми нећемо говорити ни о овом питању. Непоменућемо само да установа уговора о наслеђу не постоји у свима законодавствима: тако, н. пр., она не постоји у француском праву¹). Ми смо ову установу унели у наш Грађански Законик из Грађанског Законика Аустриског, само са том разликом што

¹ Нешто је слична уговору на случај смрти установа тога права позната под именом *l'institution contractuelle*, о којој се налазе одребе у чл. 1081. à 1090. Франц. Грађ. Зак. (В. Baudry-Lacantinerie, *Précis de droit civil*, t. II, p. 507. et suiv.).

је, у погледу питања између којих лица може бити закључен уговор на случај смрти, овај последњи Законик јасан и категоричан: њега, у аустриском праву, могу закључити само супрузи¹), док је наш Грађ. Законик у томе неодређен: и заиста, он у §. 425. воли, на један генерални начин, ово: „Дакле, ако се два лица једно другом ма на случај смрти обвезују, оно спада у уговор и по пропису за уговор суди се“, из чега би се могло извести да је уговор на случај смрти допуштен између свих лица, а међутим законодавац се тим уговором специјално бави само у гл. XXVIII. Другога Дела Грађ. Законика, који говори „О уговорима брачним“ (§§. 780. à 783., 785., 787. и 788.), што би се опет могло схватити у том смислу да наш Грађ. Законик, саобразно своје изворнику, дозвољава уговор на случај смрти само између супружника²). У осталом, ми ово питање овде само прибележавамо, али сада не можемо улазити у његово расправљање. Према томе, ако се стане на то гледиште да уговора о наслеђу може бити само између мужа и жене, један од задругара могао би такав уговор закључити једино са својом супругом, а не и са неким другим лицем у задружној кући или изван ове, и тада ће, с погледом на горња објашњења, жена, ако мужа надживи, наследити сва његова добра, па, дакле, и непокретна, у природи. Разуме се да, и код уговора на случај смрти, добијају важности законски прописи о законском делу деце: законски део деце не сме се ни уговором на случај смрти повредити у корист неког даљег сродника или неког несродника (§§. 477., 478. и 788. Грађ. Зак.).

Живојин М. Периф.

О ИСТУПИМА

ОД

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

2. Онај, који при пазару или иначе при промени другог, који тецај новаца не познаје, новац од мање вредности повећу вредност навалице изда, или вредност новаца обара¹.

Ова тачка садржи дакле два иступа:

¹ § 602. Аустр. Грађ. Зак. гласи: „Erbverträge über die ganze Verlassenschaft, oder einen in Beziehung auf das Ganze bestimmten Theil derselben, können nur unter Ehegatten gültig geschlossen werden. Die Vorschriften hierüber sind in dem Hauptstücke von den Ehe-Pacten enthalten“, што, по преводу Драг. Аранђеловића (Аустриски Грађански Законик, стр. 180.) значи: Уговори о наслеђивању целе заоставштине, или неког у погледу на целину одређеног дела исте, могу се пуноважно само између супруга закључити. Прописи о томе налазе се у глави о брачним уговорима (В. о овом уговору А. Rušnov, *Tumač oběmu austrijskomu gradjanskomu zakoniku*, knjiga druga, str. 436. и даље).

² Г. Душан Љ. Миљковић у својој исцрпној расправи: *Уговори о наслеђивању по француском, немачком, аустриском и српском законодавству* (Београд 1913.), узима да и код нас, као и у аустриском праву, уговор на случај смрти могу закључити само супрузи (стр. 15.).

а) ^{1°} Радња се код првог иступа састоји у издавању новца од мање вредности под већу вредност при пазару или иначе при промени ономе, који течај новца не познаје. Овде је дакле реч о једној нарочитој врсти иступне преваре из § 391 к. з. В. Живановић Посебни Део II § 60 VII.

(1) Да би ова превара била иступна, потребно је наравно, да вредност штете не прелази триста гроша чаршијских (§ 391 к. з.).

(2) Ако се ствар, која није новац, издала коме као новац, постојала би превара из § 391 к. з.

(3) За ову иступну превару прописана је много блажија казна него за превару из § 391 к. з. Законодавац је дакле сматра за блажију врсту преваре с обзиром на средство обмане.

^{2°} Радња се код другог иступа састоји у обарању вредности новцу. Без значаја је, да ли се ово чини средством обмане или не, да ли се дакле обарање појављује као превара или не.

б) *Кривац*. — Потребан је умишљај („навалице“).

^{1°} Код првог иступа умишљај се састоји у свести код извршиоца, да се обманује лице, које не познаје течај новца.

^{2°} Код другог иступа умишљај се састоји у свести, да се новцу вредност обара.

3. Онај, који туђу ствар нађе, па на захтевање господара или власти неће да је изда, или почем је за такову у оном месту објављено, господару или полицијској власти не преда, ако вредност ствари не прелази 100 гроша пореских, а иначе ако вредност ствари већа буде, кривац ће се сматрати као утајатељ по § 230 и као такви казнити“ (неиздавање нађене ствари). В. о овом иступу Живановић Посебни Део II § 55.

а) ^{1°} Радња се састоји дакле у издавању нађене ствари њеном сопственику или власти.

^{2°} Специјални су услови инкриминације:

(1) Да ствар није издата, и ако су сопственик или власт захтевали издавање ствари.

(2) Или да ствар није издата, и ако је губитак исте био објављен у дотичном месту.

б) Неиздавање се дакле од законодавца не сматра као утаја, већ као самостално кривично дело. Но ако је вредност нађене ствари већа од сто гроша пореских, издавање ће бити преступ и законодавац прописује, да се против кривца има применити § 230, који говори о утаји, и да против њега важе и остале одредбе о утајачу. Неиздавање остаје међутим и тада самостално кривично дело, исто као што и разбојничка крађа (§ 238 к. з.) остаје једна врста крађе, а не разбојништво, и ако за њу важе одредбе о разбојништву¹⁾.

в) *Кривац*,

^{1°} Потребан је умишљај, пошто је ово дело и преступ.

^{2°} За појам кривца потребан је један специјалан услов инкриминације у случају, кад је неиздавање преступи, на име да извршилац није супруг или предак у правој линији ономе, чија је ствар (§ 234 к. з.). § 234 к. з. важи и овде као и против утајача (в. горе).

в) Преступно неиздавање нађене ствари ислеђује се по тужби повређеног сем случаја из § 232 к. з. (§ 236 к. з.). За иступно неиздавање нађене ствари не вели се ништа у § 383 к. з., али оно се у толико пре има ислеђивати само на приватну тужбу.

III. *Иступи из § 384 к. з.* — „Да се казни, вели се у овом §, у новцу од пет до двадесет и пет талира:

1. Ко од лица, које нема четрнаест година без знања његових родитеља или тудора што купи, или му прода, или што од овога у промену у безцење узме“.

а) Радња се састоји дакле у куповини чега од детета, које није навршило четрнаест година, или у продаји чега истоме или у размени нечега с њим без знања његових родитеља. Ако би се ова радња појављивала као зеленашење, имао би се наравно применити § 284 т. 1 к. з.

б) *Кривац*. — Виност није потребна.

2. Ко драгоцености или друге ствари од онаквог лица купи, за које може знати, да нису његове, или где би и сама цену сумњу и подозрење о том откривала, или који такве подозрителне ствари на оставу или у залогу прими и новце за њих изда“.

а) Радња се састоји дакле у куповини какве ствари од лица, чија она није, или у примању на оставу или у залогу такве ствари.

^{1°} Ако би ствар купљена или примљена у залогу била од продавца прибављена каквим злочином или преступом, постојало би и прикривање (§ 250 а или § 250 б к. з.) поред овог иступа.

^{2°} Потребно је дакле, да је извршилац ствар купио или примио у залогу или на оставу.

^{3°} Без значаја је, да ли је онај, који је ствар продао и т. д., дошао до ње каквом противправном или законитом радњом.

б) *Кривац*. — Потребан је нехат („за које може знати“). На име потребно је, да је извршилац могао знати, да је ствар туђа, било с обзиром на ниској цене, по којој су му понуђене, било с обзиром на друге околности. Ако би пак извршилац знао ово, т. ј. ако је он умишљајно делао, и ако је ствар од продавца, залагача и остављача прибављена каквим злочином или преступом, он се има казнити за прикривање (§ 250 а к. з. и сл.).

3. Онај, који кад му је од подозрителних лица понуђена подозрителном ценом ствар, не би о том полицијску власт известио“.

а) Радња се састоји дакле у непријави полицијској власти понуде какве ствари од каквог сумњивог лица по сумњивој цени од стране понуђеног.

^{1°} Ствар треба дакле да је понуђена на продају или на други какав подобан

правни посао, н. пр. на размену, али да понуда од понуђеног није примљена, јер би иначе постојао случај из т. 2 § 384 к. з.

^{2°} Ствар треба да је понуђена од сумњивог лица, т. ј. од лица, за које се може држати, да је ствар, коју продаје, туђа, и по сумњивој цени, т. ј. по тако ниској цени, да се може мислити, да ствар, која се продаје, није продавчева.

^{3°} Без значаја је међутим, да ли ствар, која се нуди од сумњивог лица по ниској цени, заиста није понуђачева. Довољно је дакле за постојање овог иступа, да је понуђач сумњив и да нуди по сумњивој цени.

^{4°} Довољно је за постојање овог иступа, да понуђени није пријавио понуду. Без значаја је дакле, да ли је понуђени ствар купио и т. д. или не. Но ако би он купио ствар, за коју је утврђено, да није понуђачева, онда би постојао иступ из т. 2 § 384, према коме је иступ из т. 3 у односу супсидиаритета.

^{5°} Пријава треба да је учињена полицијској власти, а где ове нема, општинској.

б) *Кривац*. — Виност није потребна.

IV. *Иступи из § 385 к. з.* — „Затвором од три до десет дана, вели се у овом §, да се казни:

1. Кад полицијна власт нареди, да се чије добро прегледа и попише, или да се по судском решењу чије добро узапти, ако домаћин или ко други од укућана што прикрије и другом каквом лицу на оставу преда. Исто тако да се казни и ко у знању такве ствари прими“.

а) Радња се састоји дакле:

^{1°} У прикривању или давању коме на оставу ствари („добра“), за коју је полицијска власт наредила, да се попише или да се по судском решењу узапти, од стране домаћина или ког његовог укућанина.

(1) Ако би ствар већ била узапћена, кад се врши ова радња, постојаће превара из § 255 т. 1 к. з.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Суд општине врске актом № 1168. од 22. септембра ове године упутио је питање овакве садржине:

Ко треба да изврши избор међу грађанима за чланове школског одбора, да ли општински збор или која друга власт, и да ли чланови месног школског одбора треба, пред киме, и какву заклетву да полажу?

Одговор:

Према члану 55. закона о народним школама, месни школски одбор састављају: председник оне општине у којој је школа, управитељ школе, или учитељ, ако је сам, и три писмена грађанина, или по један грађанин из свакога села, ако школску општину састављају

¹⁾ *Ценић* узима (904), да неиздавање тада постаје утаја.

села из разних политичких општина. Чланове школског одбора, осим председника и управитеља (учитеља), бира на две године политичка општина у којој је школа, и то одмах по свршетку школске године а најдаље до 10. јула. (У већим школским општинама може се број одборника увећати, а у варошима, где има више одвојених потпуних школа, могу се поред заједничкога главног школског одбора изабрати пододбори за сваку школу или за сваки крај и онда је председник пододбора кмет дотичнога краја, док је иначе председник месног школског одбора председник политичке општине у којој је школа или кмет онога села у коме је школа или најстарији члан општинског суда). — Закон о народним школама није предвидео, ко је надлежан у политичкој општини да бира чланове школског одбора изузимајући председника општине и управитеља, односно учитеља. То није изрично предвиђено ни у коме другом закону, и онда се при расправи овога питања мора послужити општим наређењима из закона о општинама. Према тачки 21. члана 86. закона о општинама, општински одбор је надлежан да решава о свима предметима за које по закону о општинама или по другом ком закону није надлежан општински збор или општински суд да одлучује, а треба да их реши општина. Како пак у члану 33. закона о општинама који говори о надлежности збора општинског, и у члановима 94., 95. и 97. закона о општинама, који говоре о надлежности општинског суда, није у надлежност општинског збора или суда додељено, да бирају чланове за месни школски одбор, и како према члану 55. закона о народним школама политичка општина треба те чланове да изабере, то се на основу поменутих законских прописа мора закључити, да тај избор има да изврши општински одбор. — Што се тиче питања, да ли изабрани чланови месног школског одбора треба пред киме да положи заклетву за савесно вршење своје дужности, и о томе нема прописа у закону о народним школама нити у коме другом закону. Према томе могло би се закључити, да изабрани чланови месног школског одбора не мора да полажу заклетву на дужност. Али у пракси се ови чла-

нови већином заклињу; заклетву полажу пред надлежним свештеником, а заклињу се онако као што се према члану 78. и 108. закона о општинама заклињу сви општински часници.

* * *

Суд општине риљачке актом Бр. 638. од 1. октобра ове године упутио је питање овакве садржине:

— Благајник општински умро је напрасно, не предав кључеве од касе ни рачуне, са којима је он руковао. Општински суд је у присуству одбора и фамилије умрлог благајника отворио касу, и том приликом је нађено, да је благајник утрошио извесну суму општинског приреза; нађено је и то: да благајник има да прима из општинске касе 500 динара своје плате. Пита се: може ли се утрошени прирез расходovati као плата умрлог благајника, и ко ће квите о плати потписати, кад се овај издатак расходује? —

Одговор:

Престављени поступак благајников је противан закон и кажњив. Пошто је тај благајник умро, то је кривична одговорност престала, али грађанска одговорност, за накнаду штете, траје. С тога надлежна власт треба да констатује стање ствари и да издејствује, ако је умрли благајник оставио какве имовине, да његова маса, односно његови наследници, буду осуђени на плаћање онолике суме општини, за колику је суму благајник општину оштетио неисправним утрошком или утајом општинскога приреза — § 21. и 31. грађанског законика. — Што се тиче издавања плате благајникове, ту плату не треба никоме издавати у онолико, у колико је благајник упропастио општински новац, пре него што би надлежна власт решила, да је општина дужна ту благајникову плату накнадно издати. Ово не би био случај компензације јер нити је извршном одлуком још утврђено право општине на накнаду нити право надлежног лица да наплати од општине благајникову плату, већ једна мера да општинска каса не буде оштећена. Овакво поступање не би било противно ни закону, јер онај, који мисли да има какво право, а то му право не уступа друго лице, мора да издејствује одлуку надлежне власти на основу

које би могао тек реализовати своје право сходно наређењима из § 16. и 21. грађанског законика. Кад буде дефинитивно расправљен однос између општине и масе умрлог благајника, односно наследника благајниковог, о накнади приреза потрошеног и о издавању плате, може се приступити компензацији. Све дотле, питање о потпису признаница на плату постоје безпредметно, а после дефинитивне расправе спорних питања признаницу ће потписати онај, који према постојећим одлукама буде имао што примати. — Према томе означени угрошени прирез треба преобратити у потраживање општинско од заоставштине благајникове.

* * *

Општински деловођа из Парцана актом од 14. октобра ове године упутио је питање овакве садржине:

Једно лице је кажњено пресудом због иступне кривице са два дана затвора, и при саопштењу пресуде није хтело да потпише саопштење, те је суд призвао два сведока и у присуству њиховом пресуду саопштио, што је и на пресуди констатовано. Како осуђени није изјавио жалбу противу ове пресуде, пита се: да ли је пресуда правилно саопштена кажњеноме и може ли се та пресуда сада сматрати за извршну, па према томе приступити и извршењу казне.

Одговор на ово питање може се наћи у објашњењу објављеном у 38. броју „Полициског Гласника“ од 13. октобра ове године на страни 301., 302. и 303. поводом питања деловође општине корманске.

к.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА, КАСАЦИОНОГ СУДА, И ВИШИХ ВЛАСТИ

За ислеђење и суђење кривица по закону о радњама, за које је у чл. 159. казано да казну изричу полициске власти, надлежни су и општински судови као полициске власти.

(Начелна одлука Опште Седнице Касац. Суда од 12. септ. 1913. г. Бр. 10102/912).

Господин Министар Правде тражио је од Касационог Суда да да своје мишљење о томе: да ли су

општински судови надлежни да ислеђују и решавају кривице предвиђене у закону о радњама, за које стоји у чл. 159. истог закона: да казну изричу полицијске власти, а у последњем одељку истог члана, да истрагу воде по овоме закону власти које и казну изричу? Повод овоме тражењу дао је првостепени суд за варош Београд, који је у једном конкретном случају пресуду суда општине београдске засновану по закону о радњама, одобрио као закону саобразну, а у другом случају је поништио пресуду истог суда, налазећи да општински суд није надлежан за решавање кривица по закону о радњама, већ да је за исто надлежна полицијска власт.

Касациони је суд у општој својој седници, на основу тач. 2. § 16. закона о своме устројству, дао овакво своје мишљење:

»У чл. 159. зак. о радњама предвиђене су кривице које извиђају и решавају полицијске власти. По зак. о општинама — Чл. 74., општински судови имају и полицијску власт. У чл. 95. пом. закона о општинама превиђени су послови, које општински судови врше као полицијске власти. Суд општине београдске врши такође као и полиц. власт све оне послове, које врше и остали општински судови, само што овај општински суд не врши послове предвиђене у тач. 2, 8 и 11. чл. 95. зак. о општинама, већ те послове у Београду врши управа града Београда. Ови изузетни послови од општине београдске ови су: старање о безбедности лица и имања у општини — тач. 2. чл. 95., вођење бриге да ко не даје повода и не иде на руку развратности и скарадности, и све што је противу морала и благих обичаја да отклања — тач. 8. чл. 95; и вођење надзора над лицама, који су под полиц. надзором и да о њима води тачан списак — тач. 11. чл. 95.

Када се ови изузети послови, који не улазе у надлежност општине београдске, упореде са пословима и кривицама предвиђеним у закону о радњама јасно се види, да ни један од оних изузетних послова од надлежности суда општине београдске није предвиђен у закону о радњама, нити се ма по ком законском пропису овога закона такви послови расправљају. И по §§ 3. и 4. а Полиц. Уредбе општински су-

дови су такође и полицијске власти, и врше све оне послове, извиђају и решавају сва иступна дела предвиђена у III части казн. зак. као што то врше и полиц. власти. Кривице предвиђене у закону о радњама, по природи дела, иступна су дела.

Поред овога, ниједним законским наређењем по закону о радњама нису искључени општински судови да извиђају и решавају кривице предвиђене у томе закону, нити се пак ма којим законским прописом помиње да су једно општински судови а друго полицијске власти, и у опште нема се разлога узети, да се у закону о радњама, поменивши полиц. власти, помишљало само на државну полиц. власт а не и на општинске судове као полиц. власти.

Са изложенога, Касац. Суд налази: да су за ислеђење и решавање кривица по закону о радњама, за које је у чл. 159. казано да казну изричу полицијске власти, надлежни и општински судови као полицијске власти“.

Одвојено мишљење судије Н. Ј. гласи: Члан 159. зак. о радњама прописао је које су власти надлежне да изричу казне за кривич. дела, предвиђена законом о радњама. Тим зак. прописом дато је право полиц. властима да изричу казне по чл. 153. тач. 4., 5. и 7., по чл. 154. тач. 1. и 3., по чл. 155. тач. 3. и по чл. 157. тач. 1., 2. и 3. зак. о радњама, а није дато право и општинским судовима да те казне изричу. Ово право за општинске судове не може се изводити ни из зак. о општинама, ни из Полиц. Уредбе, кад им то право није дато законом о радњама, као специјалним законом. С тога сам мишљења: да законом о радњама нису и општински судови овлашћени да извиђају и суде она кривич. дела предвиђена законом о радњама, за које су надлежне полиц. власти“.

1.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Бошко Марковић, Циганин из Црнића, среза тамнавског округа ваљевског, одговара за разбојништво, али се налази у бегству.

Бошко је стар 45 година, раста средњег, лица црног, обрва и бркова црних, при извршењу дела рањен је у руку.

Депеша начелника среза посаовтамнавског Бр. 4620.

Павле Динић, из Г. Б. Реке, који је осуђен на прогонство у своје место рођења, побегао је.

Павле је стар 17 година, омаљен, црномањаст.

Акт начелника среза зајечарског Бр. 13415.

Милосав Стевана Павловића, из Трпловца, који је одговарао за опасну крађу, побегао је испред спроводника.

Милосав је стар 16 година, лица плавог, очију смеђих, на себи има одело од шајка, а на глави шубару.

Депеша начелника среза орашког Бр. 8361.

Милорад Г. Мијатовић, из Калашевца, извршио је убиство па затим побегао.

Милорад је стар 30 година, плав, висок, развијен, очију плавих, жутих, ретких, кратких бркова, у горњој вилицы нема средњег зуба те изгледа крезуб; на себи има: поцепан гуњ од шајка, турске војничке панталоне окрпљене на коленима и потковане опанке.

Депеша начелника среза таковског. — АБр. 1346.

Радисав С. Радивојевић, из Газдарева, одговара за насилно одвођење девојке, али се налази у бегству.

Радисав је стар 17 година, раста средњег, дежмекаст, лица округлог-пуног, обрва смеђих, косе црно-смеђе, очију граорастих, бркова малих, црних; на себи има: вунено гуњче и чакшире, а на глави шајкачу.

Акт начелника среза јабланичког Бр. 15675.

Непознати крадљивци ноћу 31. пр. месеца извршили су крађу Кости Недељковићу, кафеџији из Аранђеловца. Поред осталих ствари украли су му 10 комада акција јасеничке задруге под бр. 169., 170., 171., 172., 173., 174., 175., 176., 177. и 178.

Депеша начелника среза јасеничког округа крагујевачког Бр. 16075.

Драгутин Наумовић, кројачки радник, и син му **Милош**, из Алексинца, осумњичени су да су извршили крађу, али су побегли незнано куда.

Драгутин је стар 42 године, раста средњег, сувоњав, очију плавих. Милош је стар 17 година, омален, косе плаве, обрва црних.

Депеша начелника среза алексиначког Бр. 11963.

ТРАЖЕ СЕ

Стојан син Милуна Гвозденовића, из Паруновца, побегао је незнано куда. Он је стар 14 година, раста средњег, косе плаве, обрва плавих, у сељачком оделу.

Депеша начелника среза расинског Бр. 13313.

Новак Алексић, из Гледице, отумарао је од своје куће незнано куда; он је стар 60 година, стаса средњег очију зелених, у лицу сувоњав, бркова смеђих; на себи има одело од црног сукна.

Депеша начелника среза моравичког Бр. 9662.

КРАЂА СТОКЕ

Непознати крадљивци украли су Милану Пантићу, из Баничине, два **вола**, од којих је један длаке жуте, а други длаке рујасте, матори по 8 година, без роваша.

Депеша начелника среза јасеничког окр. смедеревског Бр. 6296.

Непознати крадљивци украли су Милутину Ристићу, из Сталаћа, једнога **коња** дората, са белим пегама.

Акт градског и среског суда у Крушевцу Бр. 4007.

Непознати крадљивци украли су Јоци Ранђеловићу, из Лилова, једнога **коња**, старог 6 година, длаке алатасте.

Депеша начелника среза лужничког Бр. 7963.

Непознати крадљивци украли су Стојану Радуловићу, земљ. из Прлите, две **краве**; једна је крава длаке бело-плаве, матора 10 година, а друга је длаке плаве, матора 3 године, у једно уво ровашена.

Акт начелника среза зајечарског Бр. 13628.

Непознати крадљивци украли су Владимиру Николићу, из Самајла, једнога **коња**, старог 4 године, длаке мрко-доратасте, у оба ока чакара-растог, са цветом на челу.

Депеша начелства округа чачанског Бр. Службено.

Непознати крадљивци украли су Благоју Радовановићу, из Вирине, два **вола**; један је во матор 6 година, длаке плаво-сиве, на челу у величини једне шаке има бео цвет, рогова је шарених и прекрећених при врху, а други је матор 6 година, длаке мрко-сиве, шарених рогова, усправних као у јарца.

Депеша начелника среза деспотовачког Бр. 11287.

Непознати крадљивци украли су Живаву Радојићу, из Леновца 57 брава **оваца**, које су биле у његовом тору на месту зв. „Братлуевац“ у атару општине леновачке.

Акт начелника среза зајечарског Бр. 13605.

Непознати крадљивци украли су Радовану Лазићу, из Церовца две **кобиле**; једна је кобила матора 8 година, длаке ђогасте, са жигом „О“, а друга је длаке врране, по носу брњаста, са жигом „О“.

Депеша начелника среза посава-тамнавског Бр. 14829.

Непознати крадљивци украли су Илији Марјановићу, из М. Поповића, две **краве**, маторе по пет година, од којих је једна длаке плаве, ровашена у десно уво.

Депеша начелника среза белничког Бр. 17270.

ОБЈАВА

Одбегли војни обвезник сталног кадра 2. чете П. бат. 17. пешад. пука **Величко Марковић**, из Ребеља, ср. ваљевског није се предао најближој полиц. власти ни Првост. Суду у року остављеном му објавом овог Начелства Бр: 8308 штампаном у бр. 221. Срп. Новина од 8. ов. м-ца. За то га је Начелство решењем својим од данашњег бр. 9528 а на основу чл. 10. и 12. т. б. зак. о јавној безбедности **огласило за хајдука** и уценило са 500 пет стотина дин. о чему су телеграф. путем извештена сва окр. начелства у земљи и полиц. комесари. Од

данас је свакоме слободно да Величка убије.

Величко је стар 24 год., средњег раста, дежмекаст, дебелог и кратког врата, округлог лица, испуцаних јагодица, здепастиг носа, без браде и бркова, малих жућкастих очију, кад говори смеши се и уњака. На себи има плаву шајкачу, копоран, мали гуњчић, чакшире широке од црног шајка, ђоновске опанке, пушку брзометку са осталим прибором што имају и остали војници сталног кадра.

Из канцеларије Начелства окр. ваљевског 29. октобра 1913. год. Бр. 9528.

НАЂЕН ЛЕШ

На дан 22. пр. месеца нађен је на њиви у једном јендеку за један километар од вароши Велеса један **човечији леш**, чију фотографију износимо; леш је човека високог ра-

ста, развијеног, црномањастог, црне косе; од одела има на себи црно гуњче са црвеним гајтаном.

Акт начелства округа скопљанског Бр. 12637.

МАНГУП СТОКА

У општини мислођинској налази се један **мангуп во**, матор 10—12 година, длаке жуто-мургасте, са жигом М. К.

Депеша начелника среза посавског округа београдског Бр. 9515.

У општини николичевској налази се један **мангуп коњ** — пастув, матор до 2 године, длаке жуто-алатасте, на челу цветаст.

Акт начелника среза зајечарског Бр. 13291.